

Tullverkets föreskrifter och allmänna råd om pepparspray (OC-spray);

TFS 2018:2

beslutade den 8 januari 2018.

Utkom från trycket
den 16 januari 2018

Tullverket föreskriver¹ följande med stöd av 20 § förordningen (2016:1332) med instruktion för Tullverket och meddelar följande allmänna råd.

Tillämpningsområde

1 § Denna föreskrift reglerar tilldelning, bärande och användning av OC-spray för tulltjänsteman vid Tullverket.

Definition och författningsbestämmelser

2 § Med OC-spray avses i denna författning en vätska som består av ett pepparfruktextrakt och vatten, och som med hjälp av drivgas kan sprutas ut i form av en koncentrerad stråle i avsikt att reta ögonen på och tillfälligt förblinda den mot vilken strålen riktas. Den aktiva substansen i OC-spray är capsaicin (oleoresin capsicum).

En anordning med OC-spray är ett föremål som till verkan och ändamål är jämförlig med tårgasanordningar och omfattas av 1 kap. 1 § och 3 § i vapenlagen (1996:67) och 1 kap. 1 § första stycket vapenförordningen (1996:70).

Tilldelning

3 § Tullverket får tilldela en tulltjänsteman OC-spray endast om

1. tjänstemannen har sådana arbetsuppgifter att det finns behov av att bära OC-spray för självskydd vid tjänsteutövningen, och
2. tjänstemannen har genomgått fastställd utbildning i konflikthantering, självskydd, expanderbar batong och OC-spray med godkänt resultat, och
3. tjänstemannen bedöms vara lämplig att bära OC-spray.

En tulltjänsteman som tilldelats OC-spray ska omedelbart återlämna OC-spraken om det inte längre finns förutsättningar för tilldelning enligt första stycket, eller om Tullverket av annan anledning begär att OC-spraken ska återlämnas.

¹ STY 2017-741.

Bärande

4 § En tulltjänsteman får endast bära en av Tullverket godkänd och till tjänstemannen tilldelad OC-spray.

En tulltjänsteman inom avdelningen Brottsbekämpning vilken utför kontrollarbete, spaning, informatörshandling eller tvångsinskrivningen ska bära OC-spray.

Om en annan tulltjänsteman än som anges i andra stycket har behov av att bära OC-spray får det ske efter ett särskilt beslut.

Undantag från bärande av OC-spray enligt andra och tredje stycket får medges efter särskilt beslut.

Sanering

5 § När en tulltjänsteman har använt OC-spray mot en person ska tjänstemannen, om det är möjligt, snarast se till att personen saneras från sprayen.

Rapportering vid användande av OC-spray

6 § Om en tulltjänsteman använder OC-spray ska tulltjänstemannen snarast lämna en skriftlig rapport om händelsen till chefen för det kompetenscenter där tulltjänstemannen tjänstgör eller chefen för enheten för nationell samordning. En kopia på rapporten ska också lämnas till berörd avdelningsledning, Brottsbekämpning eller Effektiv handel.

Kompetenscentret eller enheten för nationell samordning ska lämna ett yttrande över varje rapport tillsammans med en bedömning av hur åtgärden stämmer överens med denna författning. Ytrandet ska snarast sändas till berörd avdelningsledning, Brottsbekämpning eller Effektiv handel.

Allmänna råd

Av tulltjänstemannens rapport bör händelseförlopp, tidpunkt, åtgärd och saneringsåtgärd framgå.

Utbildning och träning

7 § Under utbildning i användning av OC-spray får en tulltjänsteman använda OC-sprayen enligt de instruktioner som den ansvarige instruktören lämnar.

En gravid tulltjänsteman får inte delta i utbildning eller träning där deltagarna kontamineras av OC-spray. Detsamma gäller för en tulltjänsteman som av styrkta medicinska skäl inte får kontamineras av OC-spray.

Allmänna råd

En gravid tulltjänsteman ansvarar för att anmäla sin graviditet till närmaste chef. Tullverket har ansvar för att informera den gravida tjänstemannen om de risker som finns i samband med utbildningen. Instruktören bör i dialog med tjänstemannen avgöra vilka övriga moment som hon bör avstå från att genomföra.

Förvaring

8 § För förvaring av anordningar med OC-spray gäller förordningen (1996:31) om statliga myndigheters skjutvapen m.m. Dessutom gäller reglerna om förvaring av skjutvapen i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (RPSFS 2005:9) om Polisens och andra statliga myndigheters förvaring och transport av skjutvapen och ammunition.

OC-sprayen ska förvaras i Tullverkets lokaler.

Undantag från bestämmelserna om förvaring enligt andra stycket får medges efter särskilt beslut. Sådant beslut ska dokumenteras och förvaras enligt rutiner som tagits fram av respektive kompetenscenter eller enheten för samordnad teknisk inhämtning.

Redovisning och inventering

9 § En vapenredogörare ska föra förteckning över vilka tulltjänstemän som tilldelats OC-spray. Förteckningen samt löpande förändringar i denna ska redovisas till avdelningsledningen för Brottsbekämpning.

Kompetenscenter Gränsskydd Stockholm, Göteborg, Malmö, Nord samt enheten för samordnad teknisk inhämtning ska ansvara för inventering av tilldelade OC-sprayer.

Inventering enligt andra stycket ska ske en gång per år enligt de rutiner som fastställts i Ekonomihandboken för Tullverket, avsnitt 11.7 i fråga om stöldbegärliga inventarier.

10 § Använd eller förbrukad OC-sprayanordning ska återlämnas till vapenredogöraren. Förstöring av OC-spray ska ske enligt en särskild rutinbeskrivning.

Denna författning träder i kraft 15 februari 2018, då Tullverkets föreskrifter och allmänna råd (TFS 2012:14) om pepparspray (OC-spray) ska upphöra att gälla.

TULLVERKET

THERESE MATTSSON

Jonas Karlsson
(Enheten för nationell samordning)